

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om samarbetsombudsmannen och till lagstiftning som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om samarbetsombudsmannen upphävs och att samarbetsombudsmannens byrå dras in.

Samarbetslagstiftningens tillsynsuppgifter överförs enligt förslaget till arbetarskyddsmyndigheten. Tillsynen över personalfonderna och förvaltningen av personalfondsregistret överförs till Patent- och registerstyrelsen.

I samband med överföringen av tillsynsuppgifterna ändras samarbetslagen, lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar samt om arbetsgivarförpliktelser och arbetstagarinflytande vid gränsöverskridande omstruktureringar, personalfondslagen, lagen om Patent- och registerstyrelsen samt lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen.

För att täcka kostnaderna för tillsynen över personalfonderna föreslås det att det införs en tillsynsavgift för personalfonder. I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om tillsynsavgift för personalfonder. De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2027.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
SKRIV TEXTEN GENOM ATT KLICKA PÅ TEXTEN ELLER KLICKA HÄR.	2
LAGFÖRSLAG	3
Lag om upphävande av lagen om samarbetsombudsmannen	3
Lag om ändring av samarbetslagen	3
Lag om ändring av 48 § i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag	4
Lag om ändring av 37 § i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar samt om arbetsgivarförpliktelser och arbetstagarinflytande vid gränsöverskridande omstruktureringar	5
Lag om ändring av personalfondslagen	6
Lag om ändring av 2 § i lagen om Patent- och registerstyrelsen	8
Lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen	10
Lag om tillsynsavgift för personalfonder	11
BILAGA	15
PARALLELLTEXTER	15

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om upphävande av lagen om samarbetsombudsmannen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om samarbetsombudsmannen (216/2010).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ärenden som är anhängiga vid samarbetsombudsmannens byrå den 31 december 2026 ska överföras till Tillstånds- och tillsynsverkets arbetarskyddsavdelning eller Patent- och registerstyrelsen, vilka ska slutbehandla ärendet med iakttagande av de bestämmelser som gäller från ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av samarbetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i samarbetslagen (1333/2021) 29 § 2 mom., 43 § och 46 § 1 mom., av dem 46 § 1 mom. sådant det lyder i lag 252/2025, som följer:

29 §

Personalens förvaltningsrepresentation

I första hand ska arbetsgivaren och personalen avtala om personalens förvaltningsrepresentation. Om avtal inte nås, ska personalens förvaltningsrepresentation på yrkande av personalen genomföras i enlighet med 31 §. Arbetarskyddsmyndigheten kan på ansökan bevilja tillstånd att avvika från sättet att genomföra personalens förvaltningsrepresentation. Innan

arbetarskyddsmyndigheten fattar beslut i ett ärende, ska arbetsgivaren bereda företrädarna för personalgrupperna tillfälle att bli hörda i ärendet antingen skriftligen eller muntligen.

43 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av arbetarskyddsmyndigheten. Dessutom utövas tillsyn över efterlevnaden av denna lag av de arbetsgivar- och arbetstagarföreningar som ingått riksomfattande kollektivavtal vars bestämmelser ska iakttas i företagets anställningsförhållanden enligt lagen om kollektivavtal.

46 §

Straffbestämmelser

En arbetsgivare eller en företrädare för denne som trots uppmaning från arbetarskyddsmyndigheten uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) försummar att ordna det minimiantal dialogmöten som avses i 7 § 1 mom.,
 - 2) försummar att ordna sådana arbetsplatsspecifika rutiner som avses i 7 a § för den regelbundna dialog som förs i företaget eller sammanslutningen,
 - 3) försummar att föra dialog om de ärenden som avses i 8 §,
 - 4) underlåter att utarbeta eller försummar att underhålla den i 9 § avsedda utvecklingsplanen för arbetsgemenskapen,
 - 5) underlåter att lämna i 10 § avsedda för dialogen behövliga uppgifter,
 - 6) försummar sin skyldighet att lämna uppgifter enligt 11 § 1–3 mom., eller
 - 7) underlåter att ta upp ett i 13 § 2 mom. avsett initiativ till behandling,
- ska, om inte gärningen ska betraktas som ringa, för *brott mot samarbetsskyldigheten* dömas till böter.
-

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 48 § i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag (335/2007) 48 §, sådan den lyder i lag 219/2010,
som följer:

48 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av arbetarskyddsmyndigheten. Dessutom utövas tillsyn över efterlevnaden av denna lag av de arbetsgivar-, arbetstagar- och tjänstemannaföreningar som ingått riksomfattande kollektivavtal vars bestämmelser ska iakttas i företagets anställningsförhållanden enligt lagen om kollektivavtal (436/1946).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 37 § i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar samt om arbetsgivarförpliktelser och arbetstagarinflytande vid gränsöverskridande omstruktureringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar samt om arbetsgivarförpliktelser och arbetstagarinflytande vid gränsöverskridande omstruktureringar (758/2004) 37 §, sådan den lyder i lag 221/2010,
som följer:

37 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av arbetarskyddsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av personalfondslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personalfondslagen (934/2010) 13 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten, 14 § 1 mom.,
32 § 1 mom., 38 § 2 mom., 56 § 1 mom. 5 punkten och 2 mom., 57 § 1 mom., 58 § 3 mom. och
63 § samt
fogas till lagen en ny 63 a och en ny 65 § som följer:

13 §

Registreringsanmälan

Anmälan om registrering av en personalfond (*grundanmälan*) ska göras skriftligen till Patent-
och registerstyrelsen.

Av grundanmälan och dess bilagor ska framgå

4) styrelsemedlemmarnas och namntecknarnas fullständiga namn, deras personbeteckningar
och deras hemkommuner samt eventuella begränsningar i rätten att teckna fondens namn.

14 §

Registrering

Efter att Patent- och registerstyrelsen har fått grundanmälan ska den registrera personalfon-
den, om det inte enligt lag finns något hinder för registrering.

32 §

Anmälan om beräkningsgrunderna för personalfondsavsättningarna och om ändring av dem

Personalfonden ska till Patent- och registerstyrelsen göra en anmälan om beräkningsgrun-
derna för personalfondsavsättningen och om ändring av dem samt om beräkningsgrunderna för
personalfondsavsättningens tilläggsdel genast efter det att beslutet om beräkningsgrunderna har
fattats.

38 §

Överföring av premieandel till personalfond

Företaget ska fatta beslut om beräkningsgrunderna för den premieandel som kan överföras till
fonden och om ändring av dem inom den tid som anges i 10 § 3 mom., och fonden ska göra en
anmälan till Patent- och registerstyrelsen om beräkningsgrunderna och om ändring av dem.

56 §

Grunderna för upplösning

En personalfond ska upplösas när

5)
personalfonden inte uppfyller de krav som ställs i denna lag och förhållandet inte har blivit avhjälpt inom en tidsfrist som Patent- och registerstyrelsen förelagt och som kan omfatta högst tre år,

Om inte personalfondsmötet fattat beslut om att upplösa fonden i de fall som nämns i 1 mom. 1–5 punkten, kan Patent- och registerstyrelsen besluta om upplösning av fonden.

57 §

Likvidatorer och likvidationsförfarande

När beslut om upplösning av en personalfond har fattats, ska fondens styrelse sörja för likvidationsåtgärderna, om inte fondmötet har beslutat något annat eller Patent- och registerstyrelsen anser det behövt att förordna en eller flera likvidatorer. På likvidatorerna tillämpas det som bestäms om styrelsen och dess medlemmar.

58 §

Skifte av tillgångarna

En personalfond anses ha blivit upplöst när alla dess tillgångar har skiftats. Likvidatorerna eller styrelsen ska göra anmälan om upplösningen till Patent- och registerstyrelsen för anteckning i personalfondsregistret.

63 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av Patent- och registerstyrelsen.

En personalfond ska inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång för tillsynen sända Patent- och registerstyrelsen kopior av resultaträkningen och balansräkningen jämte bilagor och specifikationer samt av verksamhets- och revisionsberättelserna och av protokollet från det ordinarie mötet.

Bestämmelser om arkivering av de handlingar som sänts till Patent- och registerstyrelsen och som denna skaffat för tillsynen över fonden utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 a §

Befogenheter vid tillsynen över personalfonder

Patent- och registerstyrelsen har rätt att granska personalfonders bokföring och förvaltning samt även på annat sätt granska fondernas verksamhet.

Om Patent- och registerstyrelsen upptäcker att en personalfond har förfarit i strid med personalfondslagen eller fondens stadgar eller att fonden försummat sina lagstadgade skyldigheter, kan Patent- och registerstyrelsen ålägga fondens styrelse att vidta åtgärder för att åstadkomma en rättelse eller förbjuda att ett felaktigt beslut verkställs.

På yrkande av Patent- och registerstyrelsen kan domstolen i fråga om styrelsemedlemmarna förena det åläggande eller förbud som avses i 2 mom. med vite.

65 §

Tillsynsavgift

Bestämmelser om tillsynsavgift som tas ut av personalfonder finns i lagen om tillsynsavgift för personalfonder (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Patent- och registerstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Patent- och registerstyrelsen (578/2013) 2 § 3 och 4 mom. och
fogas till 2 § ett nytt 5 mom.
som följer:

2 § Uppgifter

Patent- och registerstyrelsen ska övervaka att personalfonders verksamhet och förvaltning är förenliga med personalfondslagen och fondens stadgar. Patent- och registerstyrelsen ska föra ett register över personalfonderna och för detta ändamål ta emot och kontrollera anmälningar och andra handlingar i anslutning till fonderna.

Patent- och registerstyrelsen ska fullgöra de utrednings-, försöks-, uppföljnings- och planeringsuppgifter samt de andra uppgifter som arbets- och näringsministeriet ålägger Patent- och registerstyrelsen eller som Patent- och registerstyrelsen har enligt särskilda bestämmelser.

Närmare bestämmelser om Patent- och registerstyrelsens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

...minister Förnamn Efternamn

7.

Lag

om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 49 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1345/2021,
ändras 13 § 2 mom., 3 mom. 9 punkten och 4 mom. samt 17 §,
av dem 13 § 2 mom. och 3 mom. 9 punkten sådana de lyder i lag 336/2023, samt
fogas till 13 § 3 mom. nya 10–12 punkter och till paragrafen ett nytt 5 och ett nytt 6 mom.
som följer:

13 §

Meddelande av anvisningar och uppmaningar

Om de risker eller olägenheter som följer av förhållanden som strider mot bestämmelserna är mer än obetydliga i de fall som avses i 3 mom., ska inspektören i stället för en anvisning ge en skriftlig uppmaning att undanröja eller rätta till de förhållanden som strider mot bestämmelserna. Dessutom kan inspektören ge en skriftlig uppmaning i ärenden som avses i 3 mom. 1–8 och 10–12 punkten, om arbetsgivaren inte iakttar den anvisning som avses i 1 mom.

En uppmaning kan meddelas i fråga om

9) skyldigheten att betala minst den lön som följer av lag och det allmänbindande kollektivavtal som tillämpas på arbetet och vars grund och belopp kan konstateras entydigt,

10) skyldigheterna enligt samarbetslagen (1333/2021),

11) skyldigheterna för ett deltagande bolag enligt 3 § 3 punkten i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar samt om arbetsgivarförpliktelser och arbetstagarinflytande vid gränsöverskridande omstruktureringar,

12) skyldigheterna för en företagsgrupp eller ett företag som avses i 7 § i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag eller för en grupp av gemenskapsföretag eller ett gemenskapsföretag som avses i 13 § i den lagen.

Arbetarskyddsmyndigheten ska sända en i 3 mom. 10–12 punkten avsedd uppmaning om iakttagande av samarbetslagstiftningen för kännedom till de representanter för personalen som saken gäller. Om arbetsplatsen inte har några valda representanter för personalen, ska arbetsgivaren på lämpligt sätt delge uppmaningen på arbetsplatsen.

17 §

Behandling av ärenden

Innan beslut fattas, ska arbetarskyddsmyndigheten, utöver vad som i förvaltningslagen bestäms om hörande av parter, ge arbetarskyddsfullmäktigen tillfälle att bli hörd. Beslutet ska också avgiftsfritt delges arbetarskyddsfullmäktigen. Skyldighet att höra arbetarskyddsfullmäktigen och delge beslut föreligger dock inte, om det är fråga om ett beslut om iakttagande av samarbetslagstiftningen enligt 13 § 3 mom. 10–12 punkten. Ett ärende som avses i 15 och 16 § ska behandlas skyndsamt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om tillsynsavgift för personalfonder

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Syfte och tillämpningsområde

För tillsynen över personalfonder tas det till staten årligen ut tillsynsavgift hos de personalfonder som är införda i personalfondsregistret som förs av Patent- och registerstyrelsen.

2 §

Tillsynsavgift för personalfonder

Storleken på tillsynsavgiften för en personalfond bestäms på basis av det medlemsandelsskapital som framgår av personalfondens senaste balansräkning. I tillsynsavgift betalas 0,1 procent

av medlemsandelskapitalet. Tillsynsavgift tas dock inte ut om den understiger 100 euro och inte för den del som överstiger 500 euro.

Om ingen balansräkning har upprättats, får lägsta möjliga tillsynsavgift enligt 1 mom. tas ut. Om inlämnandet av balansräkningen till Patent- och registerstyrelsen har försummats, får en tillsynsavgift enligt maximibeloppet i 1 mom. tas ut.

Om avgiftsskyldigheten upphör under kalenderåret, återbetalas varken den uttagna tillsynsavgiften eller en del av den till den avgiftsskyldige.

3 §

Behörig myndighet

Tillsynsavgift för personalfonder påförs och tas ut av Patent- och registerstyrelsen årligen.

4 §

Betalning av tillsynsavgift

Tillsynsavgiften för en personalfond förfaller till betalning varje kalenderår vid en tidpunkt som anges av Patent- och registerstyrelsen. Patent- och registerstyrelsen ska sända avgiftsbeslutet till personalfonden senast 30 dagar före förfallodagen.

Patent- och registerstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om betalningsförfarandet.

5 §

Rättelse till den avgiftsskyldiges fördel

Om den avgiftsskyldige på grund av ett fel har påförts en för stor avgift, ska avgiftsbeslutet rättas, om inte saken har avgjorts genom beslut med anledning av besvär. Rättelse till den avgiftsskyldiges fördel kan göras inom ett år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes.

6 §

Rättelse till avgiftsmottagarens fördel

Om den avgiftsskyldige, på grund av ett räknefel eller ett motsvarande misstag eller på grund av att saken till någon del inte har utretts, inte har påförts en föreskriven avgift eller en del av avgiften, ska avgiftsbeslutet rättas, om inte saken har avgjorts genom beslut med anledning av besvär. Rättelse till avgiftsmottagarens fördel kan göras inom ett år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes eller borde ha påförts.

7 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut i ett ärende som gäller tillsynsavgift får sökas hos Patent- och registerstyrelsen på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003).

I ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Ett sådant beslut i ett besvärssärende som avses i 2 mom. får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

8 §

Indrivning av tillsynsavgifter

Tillsynsavgiften för en personalfond är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av direkt utsökbara avgifter finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

9 §

Skyldighet att lämna information

Personalfonderna ska på begäran lämna Patent- och registerstyrelsen de uppgifter som behövs för att tillsynsavgift ska kunna påföras.

10 §

Justering av tillsynsavgiftens maximibelopp

Maximibeloppet av tillsynsavgift enligt 2 § justeras treårsvis genom förordning av statsrådet så att det motsvarar förändringen i penningvärdet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

...minister Förnamn Efternamn

Bilaga
Parallelltexter